

Ida Klamborn

Elin Engström

Det senaste året har Ida Klamborn och Elin Engström både blivit ateljésambos och kritikerdarlings. Omgivna av tusen tyger, och med en kittlande känsla i tårna, skissar de på ett nytt Modesverige.

IDA — I modeskaparna Elin Engströms och Ida Klamborns ateljé hänger en slinga färgglada lampor i taket över tillskärningsborden, cirkusstyle.

IDA — Elin har städat så nu kan man komma åt att sätta i sladden igen.

ELIN — Ja, det gick inte förut. Alla mina grejer var i vägen, jag har hordertendenser. Men nu har jag organiserat och färgkoordinerat.

IDA — Nu kan vi ha fest!

I januari visade Ida Klamborn för första gången en komplett kollektion under Mercedes-Benz Fashion Week i Stockholm. En bombastisk föreställning som tog svenska modeeliten med storm. Hon utsågs till årets nykomling på Ellegalan och höll ett av de finaste tacktalen någonsin.

Hennes kollega Elin Engström, som jobbar under namnet Elin Eng, har ett ben i modebranschen och ett i filmvärlden. Jämsides med de egna kollektionerna har Elin arbetat som kostymassistent för biosuccén *Känn ingen sorg* och i vår är hon själv kostymör för sin första långfilm.

Ateljéns ena vägg är täckt av hyllor, fyllda med alla möjliga sorters tyg som Elin samlat på sig under åren. Det blev många vändor med bilen när hon flyttade upp till Stockholm. Hon var den första av de tre ateljésamborna som flyttade in, två månader senare följde Josefin Strid efter, och i maj 2013 anlände Ida – bara dagar efter sin examen från Textilhögskolan i Borås. Nu är lokalen fylld av deras kollektioner och av en trygg kollektivkänsla.

IDA — Men man har sina små revir.

ELIN — Som man pinkar in.

Alla tre lärde känna varandra under åren på Textilhögskolan. Elin och Ida hade sina arbetsstationer nära varandra och blev ganska snabbt vänner. Men under det senaste året har de alla lärt känna varandra ordentligt, och kan fungera som stöd när det kommer till mindre kreativa uppgifter som bokföring och förhandlingar.

ELIN — Man får vara med i varandras fighter och får insyn i situationer som man kanske hamnar i själv längre fram. Och så kan vi stötta varandra. Det är väldigt bra.

Det måste vara skönt att kunna dela allt det där med andra. Men hur är det när man pluggar, konkurrensen är ju jättehard. Från juristlinjen till exempel hör man skräckhistorier om stulna lagböcker och uttryckta sidor, finns det i modevärlden också?

ELIN — Men, hemskt! Sådant hade vi inte alls. Men jag har hört om den typen av grejer från andra ställen i världen. Att man klipper sönder saker och så där.

IDA — På Saint Martins i London har jag hört att man måste läsa in kollektionen man arbetar med, annars förstör de andra den.

”Jag gillar verkligen att få till en visning där jag bara i några minuter får visa min värld, sätta känslorna. Som en liten teaterföreställning.”

Ida Klamborn

Illustration Hanna Weislander

Det händer inte här då?

ELIN — Nej gud. Verkligen inte.

Eller så är det ni två som gjort sådant och nu försöker ni mörka det...

IDA — Haha. Vad hemskt det skulle vara!

ELIN — Det var ett extremt fint samspel över alla tre klasser tycker jag.

IDA — Och det är ju lite därför vi sitter här tillsammans, för att vi vill backa upp varandra.

Det var inte självklart för Ida att hon skulle starta eget. Tänkarna växte fram först efter att hon tagit sin kandidatexamen. För att köpa sig mer

tid och kunna utveckla såväl idéer som hantverk, bestämde hon sig för att fortsätta med en master. Som en del av utbildningen hade hon praktik hos den brittiska designduon Palmer//Harding.

IDA — Det är ett ganska litet och nytt märke, det var därför jag ville dit. Det är bara de där två killarna som sitter i ett litet hus utanför London. Och så har de två katter. Som är jättefina.

Känns lite risky att ha två katter bland massa tyg...

IDA — Eller hur? Men de var så mysiga att det var okej. Innan praktiken hos dem var jag osäker på om jag skulle våga starta eget. Men så var jag där, och visst de jobbar jättemycket, men det är för att de älskar det.

ELIN — Det är så det ska vara.

IDA — Ja, de är så fina! Jag är helt kär. Första dagen hade jag med mig en matlåda. Men de insisterade på att bjuda mig på lunch varje dag eftersom jag var där för att jag hjälpte dem gratis.

ELIN — Nehe?! Så fint.

IDA — Vi satt i deras trädgård vid floden och åt lunch.

Stödet från branschen har varit stort. Elin tilldelades Svenska Moderrådets stipendium för sin examenskollektion och Ida fick möjlighet att visa sin kollektion med stöd från Peroni Designer Collaboration. Men även med den samlade svenska modeeliten i ryggen är det tufft att få verksamheten att gå runt. Elin finansierar kollektionerna med inkomsterna från film- och reklamjobb, privatekonomin håller hon igång med extraknäck som bland annat syslöjds lärare. Ida tar emot specialbeställningar i ateljén och frilansar för ett större svenskt modeföretag.

IDA — Det ger mitt företag självförtroende att få det stödet från modebranschen som dessa stipendier och priser innebär. När man blir upplyft av mer etablerade förmågor gör det också att andra börjar visa intresse och nyfikenhet. Det är en liten värld.

ELIN — Ja, jag tycker att nästan alla branscher är så. Filmbranschen är också en riktig liten ankdamm. Men det är skönt att kunna stå i två ankdamm och skvätta lite.

Under Idas visning på Berns i Stockholm uppträdde hip-hop-artisten Silvana Imam. Det var ett tydligt feministiskt budskap. Åskådarna älskade det. Elins rosade examenskollektion lekte med kostymens symbolik och kastade om maktbalanser samtidigt som plaggen var anpassade för en okomplicerad produktion. Plaggen i deras kollektioner dryper av drömmar om en annan typ av värld. Mer hållbarhet, mer rättvisa arbetsförhållanden, men utan att någonsin tappa kärleken till industrin. Ida och Elin vägrar helt att kompromissa med kvalitet och hållbarhet för att kunna konkurrera med större varumärken. Som små och nystartade, har de möjligheten att själva sätta reglerna för hur företagande kan se ut. Dessutom har många konsumenter börjat prioritera kvalitet och originalitet framför massproduktion.

ELIN — Jag upplever att mitt lilla företag har råd att tänka utanför systemet, eftersom jag inte riktigt är en del av det än. Det är först i år som jag kommer börja sälja mina saker. Jag har inte mätt framgång i

”Det var ett par neongröna hängselbyxor som jag jobbade på under ett år i syslöjden. Alla andra ville göra en gympapåse.”

”Jag vet inte hur jag ska förklara det, men jag får en kittlande känsla i tår och fingrar när jag får sitta och skissa. När färgerna och kontrasterna kommer fram. När jag börjar se plagg i formerna.”

antalet sålda plagg ännu, och det ger mig ganska stor frihet i vilka val jag gör i fråga om kvalitet.

IDA — Plagg som är anpassade för större produktioner kan bli väldigt ”platta” också. När de inte får kosta för mycket blir lätt själva designen lidande. Inga utsvävningar, intressanta snitt eller kreativa lösningar.

ELIN — När jag lyfter min produktion till en extern tillverkare kommer det garanterat vara i samarbete med sysselsättningsprogram eller med rättvis- och miljömärkta tillverkare. Det gör så klart att jag har en längre startsträcka... Mina enkla krav inte är standard än. Men en vacker dag.

Hur för ni över era politiska tankar till den fysiska produkten?

IDA — Jag tänker alltid på passform. Att ett plagg kan förhindra kroppen att vara som den är. Och det är ett slags ställningstagande för mig, rent feministiskt. Ett plagg ska respektera kroppen.

ELIN — Kanske inte objektifierande heller?

IDA — Nej, exakt. Kroppen ska förhöjas oavsett hur den ser ut. I själva skissarbetet är det inte lika tydligt, utan det syns nog mer i form av val av modeller och hur man vill representera sitt varumärke. Man har ju sett många skräckexempel som den där Dolce&Gabbana-reklamen... typ gruppvåldtäkt.

Kan de där tankarna fungera inspirerande också?

ELIN — Gud ja.

IDA — Ja, jag läser på om de här frågorna hela tiden. Och jag tänker att man fungerar lite som ett bibliotek som bara samlar på sig, och sen sätts det ihop till någonting man kan använda kreativt när det väl är dags.

ELIN — Kläder är någonting som verkligen berör varje människa på hela jorden. Det är någonting som vi diskuterar alldeles för lite. Från hur produkter framställs till vad kläder signalerar i sociala situationer. Det finns många frågor gömda i trådarna.

Ni är nya i branschen, hur ser framtiden ut för er?

IDA — Jag vill fortsätta att göra mina kollektioner och visningar. För jag gillar verkligen att få till en visning där jag bara i några minuter får visa min värld, sätta känslorna. Som en liten teaterföreställning.

ELIN — Jag drömmer om att vara med och lägga grunden för en ny modebransch. Där man hanterar kläder på ett sätt som gör att vi inte sabbar världen för våra barn, men som fortfarande är mode! Ekoreko-estetiken är söt, men lite uttjatad. Någonstans är jag glad

att jag har den där naiva känslan inför hur man jobbar. Tron på att man kan förändra någonting måste vara enda sättet att vara med och förändra något?

Det blir lätt lite tungt när pratar om mode på det här sättet, men mode är något härligt och magiskt också! Vad är det som gör att ni älskar kläder?

IDA — Åh det är så mycket!

ELIN — För mig är det nog att jag kan inkludera allt. Jag har varit nyfiken på allt. Och det är jättejobbigt. Är man nyfiken på allt så kan man till slut ingenting. Men jag upptäckte att i designprocesser kan man djupdyka i mycket. Man kan inspireras av sociologi, biokemi eller en jävligt läcker fjäril. Att vara en modedesigner är att försöka hålla koll på allt som händer.

IDA — För mig är det själva plaggen i kollektionen. Jag älskar färg och form, och när de funkar tillsammans med materialet. Jag vet inte hur jag ska förklara det, men jag får en kittlande känsla i tår och fingrar när jag får sitta och skissa. När färgerna och kontrasterna kommer fram. När jag börjar se plagg i formerna.

Egentligen finns det ju massa andra sätt att känna den där glädjen på, man skulle kunna jobba med, typ, lera. Är det något speciellt för att det är saker man bär?

ELIN — Sen jag var i tioårsåldern har jag varit intresserad av hur kläder syns i hierarkier och hur man känner sig i plaggen. Hur jag kan gå från ett sammanhang där jag känner mig helt bekväm med hur jag ser ut, till ett annat rum där det bara blir helt fel.

IDA — Det är något känslomässigt jag är ute efter. Mitt första klädesplagg sydde jag när jag gick i mellanstadiet. Det var ett par neongröna hängselbyxor som jag jobbade på under ett år i syslöjden. Alla andra ville göra en gymmapåse. När de var färdiga till skolavslutningen tog jag på mig dem. Det var första gången jag kände den där känslan av att man kunde få någonting i bröstet av ett plagg.

Har du kvar dem?

IDA — Ja, min mamma har dem någonstans. Jag ska försöka hitta dem. Jag vill alltid återkomma till den där känslan när jag gör ett plagg.

Gud, det låter som en heroinist som alltid letar efter den där känslan man fick av första fixen.

IDA — Haha, ja det var så bra då 1997! Måste ha det igen!

/ **Maria Kowalska Elleberg**